

Gemeente van Christus,

Vandaag maken we een begin met de 1^e Johannesbrief omdat de wijkbijbelkringen daar dit jaar mee bezig zijn. Vorige keer een maand geleden hadden we het over de 2^e en 3^e Johannesbrief. We hebben het er toen ook even over gehad wie de schrijver is. In die brieven wordt gesproken over de oudste of ouderling. Ik heb toen aangegeven dat het waarschijnlijk gaat het om een zekere presbyter Johannes, iemand met gezag. Voor wat deze brief betreft weten we nog minder, mogelijk is ook deze brief door deze presbyter Johannes geschreven. Hij is gericht aan gemeenten gelegen zo rondom Efeze wordt gedacht. Geschreven mogelijk aan het einde van de eerste eeuw na Christus.

De schrijver weet zich verbonden met de mensen van het eerste uur, “wat wij gehoord hebben, wat wij gezien hebben, wat wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben”.

Jongeren, wij geloven omdat er mensen zijn geweest die het met hun eigen ogen gezien hebben, die Jezus hebben horen spreken, die hem zelfs hebben aangeraakt. We hebben het niet verzonnen, het christelijk geloof is echt gebaseerd op ooggetuigen.

“Wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij u opdat ook u gemeenschap met ons hebt.” Gemeenschap dat is iets wat we in onze tijd veel horen de waarde van de kerk als gemeenschap. Waar veel verbanden zijn verdwenen – verenigingen, vakbonden minder leden hebben noem maar op, waar het individualisme is toegenomen is de kerk nog een gemeenschap. Ervaar je dat ook zo dat we een gemeenschap zijn of niet?

Een gemeenschap niet omdat we een bepaalde club zijn maar omdat we allemaal verbonden zijn en geworden zijn door die ene persoon. Die ene unieke persoon die het in zich had en heeft om mensen die het misschien niet eens wilden aan Hem en ook aan elkaar te verbinden.

Jongeren je hoort tot een bijzondere gemeenschap. Of in eenvoudiger Nederlands een bijzondere groep die iets met elkaar heeft. Of je het nou wilt of niet maar hier ontmoet je allemaal broers en zussen. Aan jou gegeven door Jezus en jij bent ook zelf een broer of zus voor anderen.

Gemeenschap met ons zegt Johannes. Dat vind hij belangrijk, de gemeenschap van de heiligen van alle tijden en plaatsen. We zijn opgenomen, onderdeel van een groot verband van gelovigen.

Hij gaat verder “en deze gemeenschap van ons is er ook met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus”. Ik zei het al we niet zomaar een club. Het gaat er vanmorgen ook om dat we gemeenschap, verbondenheid vertaalt de NBV, hebben met God. De kerk is meer dan een sociaal gebeuren hoe waardevol dat op zich al is.

Jongeren het gaat dus vanmorgen ook om jouw relatie met God. Daar is de verkondiging op uit zegt Johannes dat er een goede relatie is tussen jou en God. Daarvoor kom je zeker ook in de kerk om te werken aan jouw relatie met God.

Zijn we daar op uit dat we vanmorgen naar de kerk komen om onze verbondenheid met God te kunnen versterken? Want die kan ook wel eens zwak zijn toch? Johannes laat zien hoe belangrijk verbondenheid met God is, we gaat dat zo verder zien.

En dan sluit hij zijn inleidende woorden af met: “En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap volkomen wordt”. Ja en dat is zo mooi. We hoorden dat ook klinken in de 2^e en 3^e Johannesbrief bijvoorbeeld in 3 Joh. 4 waar de ouderling zegt: “Ik heb geen grotere blijdschap dan hierover dan ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen”.

We komen hier in de kerk om blij te worden. Om blij te blijven. Ik vind dat heel belangrijk. En dat vindt Johannes dus ook. En we worden dus blij als we ons laten raken, als ons laten beïnvloeden door de verkondiging van het christelijk geloof. Dat is de claim, je wordt blij als je open staat voor Jezus, voor wat Zijn komst naar deze wereld ook voor jou betekent.

Dan wordt het tijd om iets te horen wat dat dan is. Wat maakt ons dan blij? Wat is dan volgens Johannes?

“En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is”.

Wat roept dat op, het beeld van God die licht is?

Tijdens de opleiding Theologie hield ik op de studentenvereniging Voetius mijn eerste preek, mijn proefpreek over dit gedeelte toen in het bijzonder de vz. 5-7. Dat God Licht is. Ik was daar zo door gegrepen dat dit mijn entree moest zijn.

God die Licht is in wie geen enkele duisternis is. God die helemaal zuiver is, zonder duistere kanten in zich.

Waar op aarde kun je dat vinden? Geen enkel mens is helemaal licht, ja van sommige mensen op deze aarde is dat heel duidelijk te zien maar ook mensen die heel aardig en lief zijn, geen mens is er op dit punt helemaal te vertrouwen. Maar God zoals die echt is, is OK, helemaal OK, Hij is helemaal goed. En aan Hem kun je dus helemaal toevertrouwen.

Nou ja zegt u en de ellende in de wereld dan. Als God dan zo goed is, zo moreel zuiver. En de moeilijkheden in mijn eigen leven waar God toch maar niets aan verandert ondanks ons gebed. En misschien zijn er nog wel meer vragen over God. En toch..

“En dit is de boodschap die wij *van Hem* gehoord hebben” zegt Johannes. Van Jezus bedoelt hij. Nou lezen we nergens in de evangelie-en met zoveel woorden dat Jezus zegt dat God licht is, wel zegt Hij in Joh. 3:19 dat het licht is de wereld is gekomen [dat is Jezus zelf als God die mens is geworden] en de mensen hebben de duisternis liefgehad meer dan het licht.

God is Licht en in Hem is in het geheel geen duisternis. Wat betekent nu voor ons? Johannes koppelt daar iets aan vast en dat volgt in vs. 6: “Als wij zeggen dat wij gemeenschap [verbondenheid] met Hem [met God] hebben en wij toch in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet”. Wat hij dus zegt, als God licht is en wij met God verbonden willen zijn moeten wij ook licht zijn, in het licht leven.

Zo God zo wij. Dat zien we vaker in de Bijbel. “Wees heilig want Ik ben heilig” zegt God in het OT. En Jezus zegt in de bergrede: “Wees volmaakt zoals uw Vader in de hemel volmaakt is”. En straks in H4 zegt Johannes “God is liefde” en dat is voor ons de motivatie om ook lief te hebben.

Vs. 7 zegt: “als wij in het licht wandelen zoals Hij in het licht is”. Nou dat is nogal wat. Ja als wij kinderen van God willen zijn en hij Licht is horen wij kinderen van het licht te zijn. Maar je kunt het tegelijk ook zo horen: Wat mooi dat wij vanuit die verbondenheid met God ook licht kunnen zijn en verspreiden.

Hoe zit dat eigenlijk in jouw leven? Wandelen in het licht doe je dat? Misschien kan ik beter vragen, wanneer heb je het idee dat je niet in het licht wandelt? Wat doe je dan? Wat zeg je dan? Waar ben je dan mee bezig? Ik kan natuurlijk allerlei voorbeelden noemen en dat doen we soms ook maar u, jij en ik kunnen natuurlijk ook zelf nadenken wanneer wandelde ik niet in het licht? Dat is het! En dat moet dus anders toch, wil je gelukkig kunnen zijn.

En daar is Jezus ook voor gekomen om je helemaal zuiver te maken. Wil je dat? Dan wil je Jezus in je leven.

Ja en dan word je blij als je in het licht wandelt. En dat herkennen we toch ook wel?

Ik ga nog iets verder als je in het licht wandelt ben je helemaal klaar voor de eeuwigheid, ben je helemaal klaar voor de toekomst. Want het licht heeft de toekomst, dus je bent helemaal bij de tijd ja zelfs bij de toekomst dus als je hier vanmorgen komt en je laat be-invloeden door het Woord.

En daarom zijn we ook zo blij dat God Zelf Licht is. Hij is de enige reden dat ook wij mensen licht kunnen zijn en worden. God Zelf is de enige garantie dat wij als mensen en als mensheid verder komen. En daarom is die verkondiging van Johannes, daarom is het christelijk geloof het beste dat ons kan overkomen.

We lezen verder, “maar als wij in het licht wandelen, zoals Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar”. Hier valt weer dat woord “gemeenschap”, Gemeenschap met elkaar waar we eerder over hadden.

We hebben gemeenschap, we werken aan gemeenschap, verbondenheid als we straks weer met elkaar koffie drinken. Ja dat is ook zinvol en dat helpt er ook bij maar Johannes zegt toch nog iets anders. We hebben gemeenschap met elkaar omdat we met elkaar gemeen hebben dat we zondaren zijn. Dat is ook waar, het besef ervan verbindt ons ook maar toch zegt Johannes nog iets anders.

“Maar als wij in het *licht* wandelen, hebben wij gemeenschap met elkaar”. Kijk dat we met elkaar gemeen hebben dat we zonden doen dat is ook weer niet uniek voor gelovigen, dat hebben we ook gemeen met mensen die niet geloven.

Maar in het *licht* wandelen zoals Hij [God] in het licht dat is iets unieks, iets eigens wat ons verbindt of althans zou moeten verbinden.

Ik weet niet of we het merken maar wat we hier lezen staat best wel haaks denk ik hoe mensen de kerk beleven. Het unieke van een christelijke gemeenschap is dat we in het licht wandelen, dat we in het licht willen wandelen en we het dus erg vinden als we niet in het licht wandelen. En we het dus ook belangrijk vinden dat we allemaal in het licht wandelen want dat is het wat ons tot gemeenschap maakt duidelijk.

Voelen we dat ook zo, ik vraag me dat af. Maar dit is wel wat Johannes zegt in al die brieven.

Een gemeenschap rondom Christus die het Licht is en daarom ook zelf in het licht willen zijn. In H2:6 lezen we: “Wie zegt in Hem te blijven [en dan gaat het om Jezus] moet ook zelf zo wandelen als Hij gewandeld heeft. Dat geeft ook aan hoe we in het licht kunnen wandelen, als we nauw verbonden zijn met Christus in ons leven, ons laten leren door Zijn woorden, ons spiegelen aan hoe Hij in het leven stond.

Hoog gegrepen zegt iemand. Maar ik denk dat we het tegelijk ook mooi vinden. Want dit willen we ten diepste wel. Wandelen in het licht dat is leven zoals het de wens is van onze hemelse Vader. Een zuiver leven dat moet toch onze horizon blijven of is dat bij voorbaat al niet onze inzet. Een leven dat in de wirwar van allerlei vragen en verleidingen toch op koers wil blijven dichtbij God. Een leven dat positief uitpakt voor de mensen met wie we omgaan. Waarin iets zichtbaar wordt van dat licht dat door ons is heengegaan, het licht van Christus.

Dat zou ook een vraag kunnen zijn, zo-even vroeg ik jou, u: Wanneer wandel je niet in het licht? Ik kan het ook positief vragen: “Wanneer wandel je wel in het licht”, wat doe je *dan*, wat zeg je dan tegen iemand, waar ben je dan mee bezig?

Wandelen in het licht, het goede spoor lopen bedoelt Johannes, lukt dat? Ik hoor iemand zeggen, “met vallen en opstaan”. Ik denk ook dat dat getuigt van een gezond realisme en besef van leven uit genade. Toch is “wandelen in het licht” voor Johannes het normale gedrag van een christen, dat is wat je zou mogen verwachten van een christen. Dat is ook wat ons tot gemeenschap maakt zegt hij.

En ik sta daar even bij stil. Want ik merk nogal eens onder ons en niet alleen onder ons maar in ons soort gemeenten dat we het als het normale patroon zien dat wij regelmatig zondigen ook als christenen. Maar voor Johannes is dat anders. Hij schrijft op een andere plek in deze brief waar we dit seizoen ook nog op zullen komen, “iemand die uit God geboren is, zondigt niet”. Johannes legt toch een ander *accent* dan bij voorbeeld Luther die er vanuit gaat dat de mens, ook de gelovige mens behalve rechtvaardige altijd zondaar blijft.

Nee Johannes zegt niet dat we zondeloos zijn geworden maar het normale, het kenmerkende voor een christen zou niet moeten zijn dat ie zondigt. Het kan niet zo zijn dat het niet te merken is dat we een nieuw geboren mensen zijn. Nogmaals “wandelen in het licht” dat is wat je mag verwachten dat zou het normale moeten zijn.

Dus hij legt de lat hoger dan wij misschien wel eens doen en daar is niks mee zeg ik er maar even bij.

Zondigen dat moet niet het normale zijn, dat moet een uitzondering zijn. Hij schrijft ook in H2:1: “Mijn lieve kinderen, en je proeft de pastorale betrokkenheid in die woorden, ik schrijf u deze dingen, opdat u niet zondigt.

Jongeren vanmorgen is dat ook herkenbaar voor jullie, zonde, zondigen dat is toch wat je niet wilt daar wil je toch ook je best voor doen of zie jij dat anders?

Maar, inderdaad Johannes ziet ook wat eigenlijk niet mogelijk is [hoort u wat ik zeg] toch gebeuren namelijk dat mensen die uit God geboren zijn, zondigen.

En als dat zo is, moet je dat ook niet ontkennen. “Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, misleiden we onszelf en is de waarheid niet in ons”. Er waren blijkbaar mensen in die gemeente en Johannes heeft een bepaalde groep op het oog die wel degelijk zondigden maar het ontkenden.

Het kan gebeuren dat je toch onverhoopt zondigt. Nogmaals als iets wat niet zou moeten, iets wat niet zou horen, iets wat niet ons dagelijks patroon moet zijn. Maar gelukkig als we dan toch zonde doen, zegt hij tegelijk ook in H2:1: “Als iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige”. Ook in H1:7 zegt hij het: en het bloed van Jezus Zijn Zoon reinigt ons van alle zonde.

Dat is de troost dat we bij het kruis van Christus terecht kunnen als we onverhoopt toch niet dicht bij God hebben geleefd, als we een verkeerd spoor zijn gaan volgen en een nieuwe start willen maken. Ook dat geeft Johannes ons mee.

Wat ik zojuist heb gezegd, wil ik nog een keer heel duidelijk neerzetten want ik vind het belangrijk. Wij kunnen wel eens zeggen in onze gemeente en gemeenten, dat we zondigen is de realiteit van ons leven en gelukkig is daar dan Jezus voor ons. Maar dan kan het te makkelijk worden om te zondigen. Johannes zegt ook het kruis van Jezus is er voor u maar het laat het een uitzondering voor ons zijn om daar steeds weer een beroep op te doen. En dat maakt Jezus niet minder belangrijk – zouden we misschien kunnen denken – integendeel dan hebben we veel meer respect voor Jezus.

Want Johannes zegt niet tegen ons kom nou zoveel mogelijk naar het kruis, hij zeg tegen ons kom zo min mogelijk naar het kruis. Laat het zo min mogelijk nodig zijn dat bedoel ik. Je kunt beter voorkomen dat je de mist in gaat dan dat je de brokstukken moet opruimen en misschien een proces van heling ingaat.

Wandel in het licht zoals Ik Jezus in het licht heb gewandeld, dat is de 1^e opdracht, dat is die mooie en hoge roeping en daarna is er inderdaad gelukkig ook nog het kruis, als vangnet en genadige redding. En gemeente dan is het kruis van Christus ook een veel kostbaarder kruis voor ons. Want hoe minder we er gebruik van hoeven maken, hoe meer we daarmee getuigen van het besef hoeveel het Hem gekost heeft. Want af en aan lopen bij het kruis van Christus *kan* getuigen [ik zeg *kan*] van een leven waarin de zonde een te vanzelfsprekend onderdeel van geworden is.

•

“En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap volkomen wordt”. Dit heeft alles te maken met onze blijdschap. Dat we kunnen leven in het licht. Dat we daardoor eeuwig kunnen leven [2]. En hoe kan dat? Omdat we weten van een God die Licht is en omdat we Jezus hebben leren kennen die Licht is. Licht uit Licht zo zal de traditie het later op geloofsformule brengen.

Worden we inderdaad blij van? Verbindt dit ons? Deze boodschap van Johannes. Jullie kunnen kinderen van het licht zijn. Jullie zijn niet geschapen voor het donker. Houd deze boodschap vast. Leef daaruit, tot uw vreugde.

Ik sluit af met die prachtige woorden uit het te weinig gezongen dooplied Gz. 333:4,5

Geef dat het van ons leert te kijken
Naar Hem die 't licht der wereld is
En altijd meer op Hem gaat lijken
Een lichtglans in de duisternis

Opdat het eens met ons mag wonen
Heer, in uw hoge, heilige stad
Als al wie Christus' stralend-schone
Verschijning hebben liefgehad.

Amen.